

## WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE 7

| Zakres                                    | Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                           | dopuszczający                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | dostateczny                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | dobry                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | bardzo dobry                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | celujący                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|                                           | UCZEŃ:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>klasyfikuje czytany utwór jako należący do <i>epiki</i>, <i>liryki</i> lub <i>dramatu</i>,</li> <li>zna podstawowe pojęcia związane z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi,</li> <li>wie, że istnieją gatunki literackie (w tym: <i>pamiętnik</i>, <i>komedia</i>, <i>fraszka</i>, <i>tren</i>, <i>ballada</i>, <i>epopeja</i>), odróżnia je od rodzajów literackich,</li> <li>wie, że język utworu literackiego cechuje się obecnością różnych środków stylistycznych,</li> <li>zauważa związek problematyki utworów literackich z życiem i uniwersalnymi wartościami,</li> <li>wiąże czytany utwór ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem,</li> <li>wymienia elementy warstwy przedstawieniowej dzieła sztuki,</li> <li>wyszukuje w tekście wskazane informacje, stara się porządkować zgromadzony materiał,</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, odnajduje je w czytanych utworach,</li> <li>stara się posługiwać terminologią związaną z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi,</li> <li>stara się posługiwać nazwami gatunków literackich, wskazuje utwory należące do tych gatunków,</li> <li>wyszukuje w tekście literackim użytych środków językowych, stara się je nazwać,</li> <li>wskazuje związek problematyki utworów literackich z życiem, opisuje wartości, do których odwołuje się utwór,</li> <li>zapoznaje się ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem utworu, stara się powiązać utwór ze swoją wiedzą na temat historii i kultury,</li> <li>komentuje warstwę przedstawieniową dzieła sztuki, zwraca uwagę na wartość estetyczną tekstów kultury,</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>określa cechy charakterystyczne rodzajów literackich, wskazuje je w czytanych utworach,</li> <li>posługuje się terminologią związaną z analizą utworów epickich, lirycznych i dramatycznych,</li> <li>wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa gatunki,</li> <li>rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe (w tym: <i>eufemizm</i>, <i>porównanie homeryckie</i>, <i>inwokację</i>, <i>symbol</i>, <i>alegorię</i>), próbuje określić ich funkcję, zauważa wartości estetyczne poznawanych utworów,</li> <li>określa problematykę egzystencjalną tekstów, nazywa wartości uniwersalne, do których odwołuje się utwór,</li> <li>odczytuje utwór, wykorzystując wybrane konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze,</li> <li>rozpoznaje znaczenia naddane dzieła sztuki,</li> <li>wskazuje elementy symboliczne, rozpoznaje wartość estetyczną tekstów kultury,</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia różnice między poszczególnymi rodzajami, omawia cechy utworów synkretycznych,</li> <li>poprawnie posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów epickich, lirycznych i dramatycznych,</li> <li>poprawnie posługuje się nazwami gatunków, omawia cechy gatunkowe czytanych utworów,</li> <li>wskazuje funkcję użytych w tekście literackim środków językowych oraz określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich,</li> <li>poddaje refleksji problematykę egzystencjalną w poznawanych tekstach, hierarchizuje wartości, do których odwołuje się utwór,</li> <li>interpretuje utwór, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze,</li> <li>wyjaśnia rolę środków języka malarskiego w tworzeniu znaczeń obrazu, interpretuje dzieło sztuki, określa wartości estetyczne tekstów kultury,</li> <li>twórczo wykorzystuje informacje z tekstu we własnej pracy,</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literackie, porównuje utwory,</li> <li>wykorzystuje wiedzę na temat rodzajów i gatunków literackich do pełniejszego odczytania utworów,</li> <li>w wypowiedziach posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów literackich,</li> <li>objaśnia funkcję różnego rodzaju środków stylistycznych użytych w tekście, funkcjonalnie stosuje środki stylistyczne w swojej wypowiedzi,</li> <li>poddaje ocenie utwory ze względu na ich wartość estetyczną,</li> <li>odczytuje problematykę egzystencjalną i aksjologiczną poznawanych tekstów,</li> <li>twórczo poszerza interpretację utworu o potrzebne konteksty, sprawnie posługuje się terminologią dotyczącą innych dziedzin kultury,</li> <li>porównuje teksty należące do różnych dziedzin kultury,</li> <li>samodzielnie analizuje i interpretuje różne teksty kultury, poddaje ocenie ich wartość estetyczną,</li> </ul> |

| Zakres                      | Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                             | dopuszczający                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | dostateczny                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | dobry                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | bardzo dobry                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | celujący                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|                             | UCZEŃ:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>czyta fragmenty tekstów publicystycznych i popularnonaukowych,</li> <li>rozpoznaje wskazany przez nauczyciela tekst jako artykuł prasowy,</li> <li>zauważa we wskazanych przez nauczyciela tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych</li> </ul>                                                                                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyszukuje w tekście informacje różnego typu, cytuje fragmenty tekstu,</li> <li>klasyfikuje poznawany tekst jako literacki, publicystyczny lub popularnonaukowy,</li> <li>rozpoznaje gatunki dziennikarskie (w tym: <i>wywiad</i> i <i>artykuł</i>),</li> <li>znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych</li> </ul>                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>wydobywa i porządkuje istotne informacje w zależności od ich funkcji w przekazie,</li> <li>wyszukuje i porządkuje cytaty,</li> <li>wskazuje różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami piśmiennictwa,</li> <li>zna podstawowe cechy gatunków dziennikarskich (<i>wywiad</i>, <i>artykuł</i>),</li> <li>znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych</li> </ul>                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>funkcjonalnie włącza cytaty do wypowiedzi,</li> <li>określa funkcje literatury pięknej, literatury popularnonaukowej i publicystyki,</li> <li>samodzielnie określa cechy gatunków dziennikarskich (<i>wywiad</i>, <i>artykuł</i>),</li> <li>analizuje zauważone w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych, opisuje sposób nawiązania do nich</li> </ul>                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje zgromadzone informacje we własnej pracy,</li> <li>biegle wskazuje w tekstach cechy <i>wywiadu</i>, <i>artykułu</i>,</li> <li>samodzielnie wskazuje we współczesnej kulturze popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>komunikuje się z innymi w sposób werbalny i niewerbalny,</li> <li>zauważa różnice między wymową a pisownią wyrazów,</li> <li>poprawnie akcentuje wyrazy ze stałym akcentem,</li> <li>rozpoznaje wyrazy podstawowe i pochodne, rodzinę wyrazów, tworzy wyrazy pochodne według wzoru,</li> <li>rozdziela odmienne i nieodmienne części mowy, w tym imiesłowowy,</li> <li>tworzy według wzoru imiesłowowy równoważnik zdania,</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>świadomie używa języka jako narzędzia komunikowania się,</li> <li>poprawnie zapisuje wyrazy, w których występują różnice między wymową a pisownią,</li> <li>poprawnie akcentuje większość wyrazów,</li> <li>dzieli proste wyrazy na podstawę słotwórczą i formant, rozpoznaje wyrazy pokrewne,</li> <li>rozpoznaje rodzaje imiesłowów,</li> <li>tworzy imiesłowowy równoważnik zdania,</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>rozumie znaczenie języka w procesie komunikacji,</li> <li>poprawnie stosuje różne sposoby zapisywania głosek,</li> <li>rozpoznaje podstawowe rodzaje zjawisk fonetycznych,</li> <li>poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy,</li> <li>rozpoznaje i używa różne rodzaje formantów, poprawnie analizuje budowę słotwórczą wyrazu,</li> <li>rozumie zasady tworzenia imiesłowów,</li> <li>przekształca imiesłowowy równoważnik zdania na zdanie złożone i odwrotnie,</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>rozumie, na czym polega tworczy i sprawczy charakter działań językowych,</li> <li>rozumie zjawiska fonetyczne związane z różnicami między wymową a pisownią wyrazów,</li> <li>poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy, stosuje w wypowiedzi odpowiednią intonację zdaniową,</li> <li>odróżnia rdzeń od podstawy słotwórczej, tworzy rozbudowane rodziny wyrazów i analizuje strukturę wyrazów pochodnych,</li> <li>wyjaśnia zasady tworzenia i odmiany imiesłowów,</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat języka w komunikowaniu się,</li> <li>formuluje wypowiedzi poprawne, bogate językowo, precyzyjne, zachowujące obowiązujące normy</li> <li>świadomie i celowo stosuje w wypowiedziach różne typy zdań i rodzaje wypowiedzi,</li> <li>dokonuje analizy słotwórczej wyrazów, wykorzystuje wiedzę o budowie wyrazów do wzbogacania własnych wypowiedzi,</li> <li>wykorzystuje funkcjonalnie umiejętność tworzenia imiesłowów oraz wiedzę na temat skrótów i skrótowców w celu uzyskania precyzji wypowiedzi i wzbogacenia stylistycznego własnych tekstów,</li> </ul> |

**AUTORZY:** Ewa Horwath, Grażyna Kielb

| Zakres                      | Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                             | dopuszczający                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | dostateczny                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | dobry                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | bardzo dobry                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | celujący                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|                             | UCZEŃ:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>zna podstawowe skróty i skrótowce, używa ich w wypowiedzi,</li> <li>stara się dostosować styl do tworzonej wypowiedzi,</li> <li>stosuje podstawowe zasady etykiety językowej,</li> <li>nie popełnia błędów zakłócających komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym</li> </ul>                                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>podaje znaczenie powszechnie używanych skrótów i skrótowców, poprawnie ich używa,</li> <li>zauważa różnicowanie stylistyczne wypowiedzi, dostosowuje styl do formy wypowiedzi,</li> <li>stosuje zasady etykiety językowej,</li> <li>pisze zgodnie z podstawowymi normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej</li> </ul>                                                                                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>używa poprawnych form skrótów i skrótowców,</li> <li>rozpoznaje różne style, różnicuje stylistycznie swoje wypowiedzi,</li> <li>świadomie stosuje w wypowiedziach zasady etykiety językowej,</li> <li>pisze zgodnie z normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej, stara się poprawiać błędy</li> </ul>                                                                                                                                                                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie stosuje imiesłowowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcję,</li> <li>określa funkcję skrótów i skrótowców, poprawnie ich używa,</li> <li>poprawnie używa różne style wypowiedzi i je rozpoznaje,</li> <li>wyjaśnia zasady etykiety językowej,</li> <li>pisze poprawnie, zauważa popełnione błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne oraz dokonuje ich autokorekty</li> </ul>                                                                                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>bogaci swoje słownictwo,</li> <li>wypowiada się swobodnie i kulturalnie w różnych sytuacjach,</li> <li>zapisuje poprawnie swoje wypowiedzi, dokonuje ich autokorekty</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>TWORZENIE WYPowiedzi</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>krótko wypowiada się ustnie na podany temat,</li> <li>stara się używać prostych środków retorycznych,</li> <li>z pomocą nauczyciela redaguje plan wypowiedzi,</li> <li>pisze według podanego wzoru, z pomocą nauczyciela, poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad</li> <li>stosuje akapity,</li> <li>formułuje prostą tezę,</li> <li>wyraża własne zdanie i stara się je uzasadnić,</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wypowiada się ustnie, zachowuje wewnętrzną logikę wypowiedzi, używa środków retorycznych,</li> <li>gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi, pisze plan wypowiedzi,</li> <li>pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, starając się zachować wyznaczniki gatunku,</li> <li>stosuje akapity zaznaczające trójdzielną budowę pracy,</li> <li>formułuje tezę, wie, czym jest hipoteza,</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wypowiada się ustnie, porządkując treść swojej wypowiedzi, wykorzystuje środki retoryczne,</li> <li>gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy poprawnie plan wypowiedzi,</li> <li>pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, stosując odpowiednią dla danej formy kompozycję,</li> <li>stosuje akapity jako spójne całości myślowe,</li> <li>formułuje tezę i hipotezę,</li> <li>wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając właściwych argumentów,</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>tworzy rozbudowaną wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność i kompozycję wypowiedzi,</li> <li>funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne w celu oddziaływania na odbiorcę,</li> <li>samodzielnie selekcjonuje i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy szczegółowy plan wypowiedzi,</li> <li>samodzielnie pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, stosując odpowiednie zasady kompozycji i zachowując zasady spójności językowej,</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wypowiada się, realizując zamierzony cel,</li> <li>wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych funkcjonalnie i twórczo środki retoryczne i stylistyczne,</li> <li>samodzielnie planuje pracę, notuje w sposób twórczy, gromadzi potrzebny materiał, korzystając z różnych źródeł,</li> <li>pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, stosując funkcjonalnie różnorodne środki językowe,</li> <li>twórczo i funkcjonalnie stosuje rytm akapitowy,</li> </ul> |

| Zakres                 | Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                        | dopuszczający                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | dostateczny                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | dobry                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | bardzo dobry                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | celujący                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|                        | UCZEŃ:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>stara się podać przykłady ilustrujące argumenty,</li> <li>z pomocą nauczyciela podejmuje próby wnioskowania,</li> <li>rozpoznaje w tekstach reklamowych niektóre środki perswazji i manipulacji,</li> <li>zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi,</li> <li>podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza),</li> <li>formułuje pytania dotyczące warstwy przedstawieniowej utworu,</li> <li>głośno czyta i recytuje teksty, zachowując podstawowe zasady wymowy</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając prostej argumentacji,</li> <li>przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów,</li> <li>podaje przykłady ilustrujące argumenty,</li> <li>formułuje proste wnioski,</li> <li>rozpoznaje w tekstach reklamowych podstawowe środki perswazji i manipulacji,</li> <li>zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi,</li> <li>podejmuje samodzielne próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje),</li> <li>formułuje pytania związane z dosłownymi znaczeniami utworu,</li> <li>głośno, płynnie czyta i recytuje teksty, przestrzega zasad intonacji zdaniowej</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawia argumenty w dyskusji dotyczącej tekstu literackiego,</li> <li>podaje odpowiednie przykłady ilustrujące argumenty,</li> <li>formułuje wnioski wynikające z argumentacji,</li> <li>rozpoznaje w tekstach reklamowych użyte środki perswazji i manipulacji,</li> <li>zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi,</li> <li>dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje),</li> <li>formułuje pytania związane z przenośnymi znaczeniami utworu,</li> <li>głośno czyta i recytuje teksty, dobierając odpowiednie tempo i intonację</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>stosuje rytm akapitowy,</li> <li>samodzielnie formułuje tezę i hipotezę,</li> <li>swobodnie wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając różnorodnych argumentów,</li> <li>podaje celne i różnorodne przykłady ilustrujące argumenty,</li> <li>podsumowuje rozważania, samodzielnie formułuje wnioski,</li> <li>rozpoznaje w tekstach reklamowych środki perswazji i manipulacji, wskazuje ich funkcję,</li> <li>zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi,</li> <li>samodzielnie dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje),</li> <li>formułuje pytania problemowe dotyczące wszystkich składników utworu,</li> <li>interpretuje głosowo utwór</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>samodzielnie formułuje tezę i hipotezę,</li> <li>wyraża własne zdanie i uzasadnia je w sposób trafny,</li> <li>podaje trafne przykłady i omawia je w sposób pogłębiony,</li> <li>samodzielnie formułuje wnioski,</li> <li>rozpoznaje w przekazach medialnych mechanizmy perswazji i manipulacji,</li> <li>twórczo przekształca cudzy tekst w celu osiągnięcia określonego efektu,</li> <li>formułuje trafne, ciekawe pytania dotyczące warstwy znaczeń naddanych w utworze,</li> <li>recytuje utwór, prezentując własną interpretację tekstu z wykorzystaniem różnorodnych środków wyrazu</li> </ul> |
| <b>SAMOKSZTAŁCENIE</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>korzysta, z poszanowaniem praw autorskich, z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela,</li> <li>rozwija nawyk systematycznego uczenia się,</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>korzysta, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji,</li> <li>uczy się systematycznie,</li> <li>uczestniczy w projektach edukacyjnych,</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>korzysta z samodzielnie wybranych źródeł informacji, szanując cudzą własność intelektualną,</li> <li>rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania,</li> <li>stara się myśleć krytycznie, wyraża opinie,</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>pogłębia swoją wiedzę przedmiotową, korzystając rzetelnie, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji,</li> <li>rozwija nawyk krytycznego myślenia i formułowania opinii,</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>samodzielnie i aktywnie poszerza swoją wiedzę oraz pogłębia zainteresowania humanistyczne, korzystając z różnych form i źródeł,</li> <li>ma własne zdanie i prezentuje je w dyskusji,</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

**AUTORZY:** Ewa Horwath, Grażyna Kielb

| Zakres                                               | Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                      | dopuszczający                                                                                                                                                                                                      | dostateczny                                                                                                                                                                                                                                                   | dobry                                                                                                                                                                                       | bardzo dobry                                                                                                                                                                               | celujący                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|                                                      | UCZEŃ:                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|                                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>uczestniczy w pracy grupowej, współpracuje z innymi w realizacji projektów edukacyjnych,</li> <li>uczestniczy w programowych wyjściach o charakterze kulturalnym</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>podejmuje próby prezentowania przygotowanego materiału,</li> <li>rozwija umiejętność krytycznego myślenia, wyraża swoje zdanie,</li> <li>uczestniczy w wybranych wydarzeniach kulturalnych w swoim regionie</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>aktywnie realizuje projekty, prezentuje efekty pracy indywidualnej lub grupowej,</li> <li>uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>bierze udział w konkursach, wykładach, pracach kół przedmiotowych itp.</li> <li>aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>z zaangażowaniem włącza się w realizację projektów edukacyjnych,</li> <li>aktywnie, z sukcesami bierze udział w konkursach, wykładach, pracach kół przedmiotowych itp.,</li> <li>występuje w roli lidera grupy,</li> <li>aktywnie i świadomie uczestniczy w życiu kulturalnym regionu</li> </ul> |
| <b>LEKTURY OBO-<br/>WIAZKOWE<br/>I UZUPEŁNIAJĄCE</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i zna ich treść</li> </ul>                                                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>czyta większość wymaganych lektur w całości i zna ich treść</li> </ul>                                                                                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>czyta wszystkie wymagane lektury w całości, zna ich treść i problematykę</li> </ul>                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami</li> </ul>                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>chętnie czyta i zna wiele tekstów ponadprogramowych</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                   |

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym nie jest w stanie wykonać, nawet z pomocą nauczyciela, zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak aktywności w dążeniu do zdobycia wiedzy i umiejętności wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu.